

Shevtsova A.Z.

Institute of the Economy of Industry
of the National Academy of Sciences of Ukraine

IMPLEMENTING THE CONCEPT OF ORGANIZED SYNERGY IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM

Summary

The article discusses the issue of reorganizing the enterprise management system based on the concept of organized synergy and introduces the author's approach to the implementation of synergetic management. Particular attention in the implementation mechanism is devoted to the organizational process of synergetic management. The article justifies the goals and corresponding organizational and management activities during the main stages of this process. The author concludes by examining the social aspects of concept implementation.

Keywords: enterprise, management, organized synergy, self-organization, synergetic management, concept, implementation, process.

УДК 657.2:006.35

ПРАКТИЧНА СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ ЗА МСФЗ

Шкуліпа Л.В.

Національна академія статистики, обліку та аудиту

У статті досліджено практичну сферу застосування методики обліку курсових різниць у відповідності до міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 21, який називається «Вплив змін валютних курсів». Розглянуто основні три моменти застосування міжнародного стандарту бухгалтерського обліку на практичних ситуаціях. У першому розкрито практичні нюанси в методиці визначення функціональної валюти підприємства. У другому моменті розкрито практичні підходи до перерахунку угод в іноземній валюті у функціональну валюту. Третій момент містить роз'яснення перерахунку у валюту подання звітності.

Ключові слова: функціональна валюта, валюта подання, курсові різниці, валютні операції, іноземна валюта.

Постановка проблеми. В сучасних умовах курсової нестабільності, яка виникла внаслідок глибокої економічної та політичної кризи в Україні, зростає актуальність питання серед фахівців-практиків у сфері бухгалтерського обліку щодо правильності відображення в обліку іноземних операцій в умовах різкої девальвації гривні майже втричі. Відомо, що вітчизняні підприємства зобов'язані вести облік та складати звітність у грошовій одиниці України згідно ст. 5 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», але існують випадки, коли під час ведення господарської діяльності, виникає необхідність у реєстрації операції в іноземній валюті, що викликає ряд проблем. До таких випадків належать: співробітництво українського підприємства із закордонними організаціями, володіння структурними підрозділами за межами України, а також проведення купівлі-продажу валюти як основного виду діяльності підприємства для отримання прибутку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичним питанням в обліку курсових різниць присвячено праці багатьох зарубіжних вчених, зокрема Р. Алібера, С. Стікнея, Ф. Чоя, Дж. Флавера, Л. Лоренса, Г. Мюллера, К. Ноубса, Р. Паркера, а також вітчизняних науковців Т.М. Бойчук, О.Г. Богодух [9], С. Голова [1], Т. Демчук [6], Р. Коршикової [3], О.І. Луж-

ковської [8], Л.В. Коваль. Питання, пов'язані із обліком впливу змін валютних курсів на фінансову звітність, розкривали у своїх дослідженнях провідні вітчизняні вчені-економісти, зокрема: В. Жмихов, І. Забута, В. Костюченко, Ю. Кузьмінський, Ю. Кулік, О. Михайленко, В. Палій, Г. Сараєва, Р. Циган, І. Чалий [8] та багато інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, зважаючи на важливість отриманих результатів науковців-попередників, сьогодні в науково-практичній літературі гостро не вистачає розкриття конкретних ситуацій, з якими стикаються наші бухгалтери, та можливих шляхів їх розв'язання відповідно до національного П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» (далі – ПСБО 21) та його міжнародного аналогу IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rate» (далі – МСБО 21). Охопити всі проблемні питання тематики дослідження, які виникають на практиці, в одній статті неможливо, тому виділимо основні три моменти, що виникають за міжнародним стандартом і розглянемо їх у даній статті. Друга частина дослідження вимагатиме розкриття цих моментів – за національним стандартом.

Формулювання цілей статті. Тому, мета даної статті полягає у розкритті практичної сфери застосування методики обліку курсових різниць у відповідності до МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів».

Виклад основного матеріалу дослідження. Тлумачення поняття операцій в іноземній валюті дає п. 4 П(С)БО 21, згідно якого це господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті [4]. При цьому стандарт визначає іноземну валюту як валюту іншу, ніж валюта звітності. Вартість товару чи послуги може бути номінована у національній валюті, але у договорі може міститись курсове застереження на випадок зміни курсу іноземної валюти. Однак подібного застереження не достатньо, щоб розглядати операцію як інвалютну. Тим більше, єдиним законним платіжним засобом між резидентами України є гривня (ст. 92 ЦКУ). Тому, бухгалтер повинен забезпечити фіксування даних одночасно і у оригінальній валюті.

Розглянемо приклади, як правильно перевести показники в іншу грошову валюту і врахувати виникаючі при цьому курсові різниці. При цьому, порядок визначення та відображення курсових різниць встановлений в МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» застосовується: а) в обліку операцій та залишків в іноземних валютах, за винятком операцій з тими похідними інструментами та залишків за ними, на які поширюється сфера застосування IFRS 9 «Фінансові інструменти»; б) при переведенні результатів та фінансового стану закордонних господарських одиниць, включених до фінансової звітності суб'єкта господарювання шляхом консолідації, пропорційної консолідації або методом участі в капіталі; в) при переведенні результатів та фінансового стану суб'єкта господарювання у валюту подання звітності [10].

Таким чином, розглянемо основні моменти застосування МСБО 21 на практичних прикладах.

Перший момент. Визначення функціональної валюти підприємства. Функціональна валюта – це основна валюта економічного середовища, в якій підприємство здійснює свою основну діяльність. Саме в цій валюті підприємство генерує і використовує основну частину своїх коштів. Національний стандарт не містить визначення функціональної валюти, оскільки інших варіантів для українських підприємств, ніж використання гривні для обліку і офіційної звітності, не передбачено чинним в Україні законодавством.

Як видно з МСБО 21, дане визначення носить багато в чому обмежений характер, тобто припускає використання професійного судження керівництва підприємства при ідентифікації функціональної валюти, що є характерною особливістю визначення в міжнародних стандартах багатьох базових термінів та категорій. Також необхідно відзначити, що далеко не завжди економічне середовище буде збігатися з національною економікою країни, в якій підприємство зареєстроване або веде свою діяльність. Відповідно далеко не завжди функціональною валютою буде національна валюта країни, тобто для національного банку функціональною валютою може бути не тільки українська гривня, але і долар США, як наприклад.

Тому, для визначення підприємством (яке подає звітність за МСФЗ) своєї функціональної валюти IAS 21 пропонує безліч чинників для визначення функціональної валюти. Згідно з першим – це валюта, яка більшою мірою впливає

на ціни реалізації товарів і послуг. Такою валютою часто є та, в якій виражаються реалізаційні ціни товарів і послуг та здійснюються розрахунки за них. Згідно з другим – це валюта країни, конкурентні сили і конкурентні правила якої в основному визначають формування цін на товари і послуги, вироблені підприємством. Згідно з третім – це валюта, яка визначає трудові, матеріальні та інші витрати, пов'язані з поставкою товарів і послуг. Такою валютою часто є валюта, в якій виражаються і погашуються такі витрати. Як результат, найбільш чіткими і, отже, простими для застосування є перший і третій критерії.

Отже, при визначенні функціональної валюти необхідно враховувати, що вона повинна достовірно відображати економічний вплив всіх угод, що лежать в основі звітності, а також факти та умови господарської діяльності підприємства. Коли функціональна валюта вже визначена, вона не підлягає зміні до тих пір, поки не будуть виявлені істотні зміни в господарських операціях, фактах господарської діяльності та їх умовах. У разі зміни функціональної валюти підприємство повинно провести перерахунок у нову за обмінним курсом на дату зміни, тобто перспективно.

Зазначимо, що для групи підприємств єдиної функціональної валюти бути не може. Вона визначається окремо для кожного підприємства, що входить до даної групи, філії або закордонного підрозділу. При виборі функціональної валюти можуть виникнути труднощі і спірні ситуації. Їх рішенням має бути професійне судження керівництва компанії, засноване на власному досвіді. Розглянемо на прикладах, як можна визначити функціональну валюту.

Приклад 1. Українська материнська компанія А має дочірню компанію Б, яка знаходиться у Великобританії і там виробляє та реалізовує вовняні вироби. В діяльності компанії Б усі господарські операції з компанією А становлять незначну частку. При аналізі первинних чинників визначення функціональної валюти компанії Б очевидно, що такою є британський фунт, оскільки він робить істотний вплив на ціну реалізації вовни, на трудові, матеріальні та інші витрати, пов'язані з поставкою товару. Ускладнимо приклад. Припустимо, що компанія Б фінансується за рахунок внутрішньо-групових позикових коштів компанії А, виражених в українській гривні, а генеруються грошові потоки регулярно від материнської компанії. Чи необхідно прийняти ці додаткові дані для визначення функціональної валюти?

Таблиця 1

Потенційні зобов'язання з кредитування у розрізі валют ПАТ КБ «Приватбанк» за 1 квартал 2015

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний період	Попередній період
1	Гривня	26 921 740	28 854 046
2	Долар США	1 648 198	1 838 771
3	Євро	349 235	241 194
4	Інші	13 004	9 994
5	Усього	28 932 177	30 944 005

Джерело: сайт банку

На нашу думку, первинних чинників тут достатньо, функціональна валюта від додаткових умов не зміниться.

Так, ПАТ КБ «Приватбанк» в примітках до фінансової звітності за 1 квартал 2015 зазначило «Потенційні зобов'язання банку», перевів їх усі у функціональну валюту (табл. 1).

Приклад 2. Українська компанія С (реалізовує вовняні вироби) належить компанії, що веде свою діяльність на території Франції. Компанія С самостійно не виробляє шерсть, а закуповує її у материнської компанії (тобто операційні витрати виражаються в українській гривні). Компанія С реалізовує свою продукцію як на території України, так і на території Франції. Виручка компанії С, що генерується в євро, становить половину від усієї виручки. Беручи до уваги ці фактори, можна зробити висновок, що функціональною валютою компанії С являється євро.

Другий момент. Перерахунок угод в іноземній валюті у функціональну валюту. Існує два способи ведення валютних операцій: угоди в іноземній валюті та угоди, проведені через закордонні підприємства.

Частина активів і зобов'язань підприємства може бути виражена в іноземній валюті (наприклад, грошові кошти на валютному рахунку; торгова дебіторська заборгованість від продажу товарів або послуг, вартість яких виражена у валюті; отримані або видані кредити і позики, суми з оплати або отримання яких виражені в іноземній валюті; кредиторська заборгованість за прийняті послуги або куплені товари). При складанні фінансової звітності необхідно перерахувати такі операції у функціональну валюту. Отримані результати перерахунку відображаються в якості курсових різниць в прибутках або збитках або в іншому сукупному прибутку. Розглянемо більш детально порядок перерахунку.

При первісному визнанні або відображенні господарську операцію в іноземній валюті слід перерахувати в функціональну по курсу на дату здійснення цієї операції. Для зручності можна застосувати середній курс за тиждень або за місяць для всіх угод, що відбулися за даний період. При цьому необхідно, щоб за період не було значного коливання обмінного курсу, інакше це може призвести до істотного спотворення показників звітності. На кінець звітного періоду при перерахунку виконують такі операції: I) Грошові статті в іноземній валюті перераховують за курсом на звітну дату; II) Негрошові статті в іноземній валюті, які оцінюються за первісною вартістю, перераховують за обмінним курсом на дату здійснення операції; III) Негрошові статті в іноземній валюті, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховують за обмінним курсом на дату визначення цієї справедливої вартості.

Прикладами грошових статей є: готівкові грошові кошти підприємства і кошти на рахунках у банках; торгова дебіторська і кредиторська заборгованість; розрахунки за позиками виданими й отриманими; пенсії та інші винагороди працівникам, виплата яких буде проводитися в грошовій формі; резерви, врегулювання яких відбуватиметься грошовими коштами; дивіденди, визнані в якості зобов'язань і передбачувані до погашення в грошовій формі.

Таким чином, основною характеристикою грошової статті є належне підприємству право отримати або виплатити фіксовану кількість грошових одиниць. Відповідно, основною характеристикою негрошової статті є відсутність у підприємства права на отримання або на виплату певної кількості грошових одиниць, яка фіксовано піддається виміру. Прикладами таких статей є: основні засоби, нематеріальні активи, гудвіл, товарно-матеріальні запаси, передплата товарів та послуг.

Курсові різниці, які виникають при погашенні або перерахунку грошових статей, визнаються у прибутках або збитках того періоду, в якому вони виникли. Часто буває так, що дата здійснення операції в іноземній валюті по грошовій статті відрізняється від дати її погашення. В даному випадку, якщо розрахунки за цією операцією пройшли в одному звітному періоді, всі курсові різниці відображаються саме в цьому періоді. Якщо ж оплата пройшла в наступному періоді, то курсова різниця відображається в кожному з періодів до дати оплати шляхом зміни обмінних курсів валют.

Приклад 3. У грудні 2014 українським підприємством залізничного транспорту було придбано обладнання для ремонту вагонів у німецького постачальника «Проконцент» за 100 000 дол. Обмінний курс на дату покупки становив 15,95 грн. за 1 дол. Підприємство відобразило отриманий актив за собівартістю: $100\,000\text{ дол.} \times 15,95\text{ грн./дол.} = 1\,595\,000\text{ грн.}$, але на 01.07.2015 залізниця ще не сплатила рахунок постачальника. Курс на звітну дату становив 21,033 грн. за 1 дол. Сума до сплати була перерахована за курсом на звітну дату і відображена в балансі у розмірі: $100\,000\text{ дол.} \times 21,033\text{ грн./дол.} = 2\,103\,300\text{ грн.}$ У складі прибутків і збитків за 2015 буде відображена від'ємна курсова різниця: $1\,595\,000 - 2\,103\,300 = 508\,300\text{ грн.}$ При цьому вартість активу залишиться незмінною.

Приклад 4. У грудні 2014 українське підприємство реалізувало товари в Італію на суму 400 000 євро. Обмінний курс становив 19,91 грн. за 1 євро. Оплата від покупця отримана в січні 2015, коли обмінний курс становив 23,04 грн. за 1 євро. У грудні 2014 українське підприємство в бухгалтерському обліку відобразило реалізацію і визнало дебіторську заборгованість в сумі 400 000 євро. $\times 19,91\text{ грн./євро} = 7\,964\,000\text{ грн.}$ При отриманні платежу в січні 2015 його фактична сума склала: $400\,000 \times 23,04 = 9\,216\,000\text{ грн.}$ Від'ємна курсова різниця в розмірі $7\,964\,000 - 9\,216\,000 = 1\,252\,000\text{ грн.}$ була відображена у складі прибутків і збитків за січень 2015.

Відзначимо, що IAS 21 не дає рекомендації, в якій статті Звіту про сукупний дохід чи Звіту про прибутки та збитки слід відображати курсові різниці. На нашу думку, можна відображати курсові різниці, що виникли від перерахунку операцій за отриманими кредитами і позиками, у складі фінансових доходів/витрат, а по всіх інших операціях основної діяльності – у складі інших операційних доходів/витрат.

Так, наприклад, ПАТ КБ «Приватбанк» у Звіті про прибутки і збитки за 1 квартал 2015 р. відображено такі курсові різниці наступним чином (табл. 2).

Третій момент. Перерахунок у валюту подання звітності. Підприємство має право обрати будь-яку валюту подання при складанні фінансової звітності. Якщо обрана валюта подання відрізняється від функціональної, необхідно перерахувати результати діяльності та фінансовий стан підприємства.

Валюта подання є єдиною для всієї групи підприємств. Якщо в групі знаходяться підприємства з різними функціональними валютами, то результати їх діяльності та фінансовий стан мають бути перераховані у валюту подання для цілей складання консолідованої фінансової звітності.

Процедура перерахунку у валюту подання наступна (рис. 1).

Зазвичай дана стаття називається «Накопичені курсові різниці від перерахунку у валюту подання звітності» у Звіті про сукупний дохід.

Слід зазначити, що для перерахунку доходів і витрат на практиці часто береться середній курс за період. Однак при цьому коливання обмінного курсу не повинно бути істотним, інакше розрахунок повинен бути більш детальним, що вимагатиме поділити період на кілька етапів, в кожному з яких коливання курсу обміну стануть несуттєвими.

Так, наприклад, в Україні за останні два роки відбулися значні коливання курсу гривні. Для вітчизняних підпри-

Таблиця 2

Потенційні зобов'язання з кредитування у розрізі валют ПАТ КБ «Приватбанк» за 1 квартал 2015

Найменування статті	Звітний період	Попередній період	Відхилення, %
Результат від операцій з іноземною валютою	234 546	1 133 346	20,7
Результат від переоцінки іноземної валюти	(2 439 492)	(2 420 281)	100,8

Джерело: сайт банку

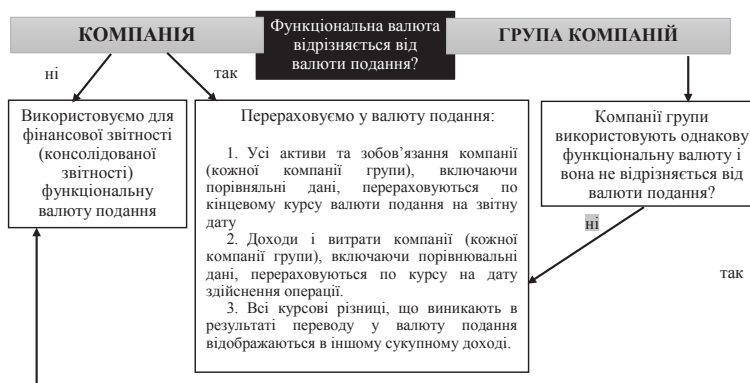

Рис. 1. Визначення валюти подання для фінансової звітності

Джерело: авторська розробка на підставі [10]

Таблиця 3

Динаміка курсу валют за 2014-2015 рр.

Дата	2014		2015		Відхилення до минулого року, %	
	Курс \$	Курс €	Курс \$	Курс €	\$	€
03.01.	8,265	11,29	19,291	23,04	233,41	204,07
03.02.	8,75	11,83	20,4	23,05	233,14	194,84
відхил. до поперед. місяця, %	105,87	104,8	105,8	100,04	x	x
03.03.	10,85	15,03	28,0	31,6	258,07	210,25
відхил. до поперед. місяця, %	124,0	127,05	137,26	137,09	x	x
03.04.	11,56	15,92	23,5	25,59	203,29	160,74
відхил. до поперед. місяця, %	106,54	105,92	83,93	80,98	x	x
05.05.	11,86	16,53	21,086	23,43	177,79	141,74
відхил. до поперед. місяця, %	102,6	103,83	89,73	91,56	x	x
03.06.	12,16	16,62	21,023	23,42	172,89	140,91
відхил. до поперед. місяця, %	105,19	104,39	89,46	91,52	x	x
03.07.	11,93	16,285	21,05	23,37	176,45	143,51
відхил. до поперед. місяця, %	98,11	97,98	100,13	99,79	x	x
11.08.	12,52	16,75	21,26	23,30	169,8	139,1
відхил. до поперед. місяця, %	104,95	102,86	100,99	99,7	x	x
03.09.	12,9	16,964	21,8	24,75	168,99	145,9
відхил. до поперед. місяця, %	103,04	101,28	102,54	106,22	x	x
05.10.	12,95	16,47	21,14	23,60	163,24	143,3
відхил. до поперед. місяця, %	100,39	97,09	96,97	95,35	x	x
03.11	12,95	16,27	x	x	x	x
відхил. до поперед. місяця, %	100,0	98,79	x	x	x	x
03.12	15,34	18,92	x	x	x	x
відхил. до поперед. місяця, %	118,46	116,29	x	x	x	x
31.12	19,291	23,583	x	x	x	x
відхил. до 3 грудня, %	125,76	124,65	x	x	x	x
відхил. до 3 січня, %	233,41	208,89	109,6	102,4	x	x
Середній курс за рік	12,69	15,74	21,85	22,2	172,18	141,04

Джерело: аналіз на основі [5]

емств доцільною буде наведена нижче таблиця по зміні курсу валюти за 2014-2015 рр. (табл. 3).

Якщо порівняти з таблиці 3 курси гривні за долар станом на 5 жовтня з початком 2014 року, то отримуємо показник галопуючої інфляції у 255,78%, за євро – 209,03%. Середньорічний курс за 2014-2015 рр. збільшився на 72,18% (за долар) та 41,07% (за євро).

Проаналізувавши всі процедури перерахунку статей у валюту подання, виникає питання: яким чином слід перераховувати статті капіталу? Найбільш доречним, на думку автора, є перерахунок акціонерного капіталу за первісним курсом (за курсом, що діяв на дату випуску акцій). Крім акціонерного капіталу в складі капіталу можуть бути й інші статті, які виникли в результаті випуску акцій, наприклад емісійний дохід. Вважаю, що метод перерахунку даної статті повинен збігатися з методом перерахунку акціонерного капіталу. Всі інші статті, які відображені у складі іншого сукупного доходу, перераховуються за курсом, що діє на момент здійснення операції.

Приклад 5. Компанія D веде свою діяльність на території України. Для цілей підготовки фінансової звітності за IAS функціональною валютою компанії є гривня. Валюта подання звітності – долар, що обумовлено вимогами власників компанії. Компанія D надає звітність за 2015 в доларах. Необхідно перевести

звітність, представлену у функціональній валюті, у валюту подання. Для цього: доходи і витрати за 2015 перераховуються за середнім курсом за 2015 р, рівному 21,85 грн./дол. (із даних табл. 3); активи та зобов'язання за станом на 31.12.2015 перераховуються за курсом на звітну дату, рівному 21,14 грн./дол. Акціонерний капітал перераховується за курсом на дату заснування компанії (дата заснування – 01.01.2009), рівному 7,7 грн. Нерозподілений прибуток попередніх років перераховується на підставі середнього курсу за період з початку 2009 р по кінець 2015 р, рівного 14,75 грн./дол. Резерв під перерахунок у валюту подання на 01.01.2015 становив – 386 550 дол.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Як наслідок, наведені у статті практичні приклади допомагають наочно показати методику застосування 21 стандарту міжнародного стандарту бухгалтерського обліку та детально обґрунтувати його вимоги та положення для підприємств вітчизняного простору. Оскільки практична сфера застосування стандарту досить об'ємна та з урахуванням галопуючої інфляції в Україні, в подальшій перспективі вбачаємо продовжити дане дослідження із розглядом практичної сфери застосування методики обліку курсових різниць за національним стандартом бухгалтерського обліку.

Список літератури:

1. Голов С. Ф. Отражение влияния изменений валютных курсов согласно МСБУ [Текст] / С. Ф. Голов // Бухгалтерский учет и аудит. – 2000. – № 9. – С. 35-46.
2. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/911-2007p>.
3. Коршикова Р. Финансовая отчетность в иностранных валютах: влияние изменений валютных курсов и инфляции [Текст] / Р. Коршикова // Бухгалтерский учет и аудит. – 2000. – № 9. – С. 13-20.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» [Текст]: наказ МФУ від 10.08.2000 р. № 193 з наступними змінами і доповненнями // Бухгалтер. – 2005 – № 5 – С. 32.
5. Курси Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/chart/?1&EUR>
6. Демчук Т. Застосування міжнародних стандартів в обліку валютних операцій підприємств [Текст] / Т. Демчук // Вісник Нац. у-ту водного господарства та природокористування. – 2009. – № 4(48). – С. 139-44.
7. Чальый И. Их валюта – наш стандарт [Текст] / И. Чальый // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – № 9. – 2001. – С. 10-11.
8. Лукашова І. О. Вплив змін валютних курсів на фінансову звітність: проблеми обліку та шляхи їх вирішення у міжнародній практиці [Електронний ресурс] / І. О. Лукашова, О. Г. Богодух. – Режим доступу: http://rusnauka.com/8_DNI_2009/Economics/43206.doc.htm
9. Береславський О. Чинники курсової нестабільності в Україні [Текст] / О. Береславський // Вісник НБУ. – 2010. – № 12. – С. 8-14.
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_022

Шкулипа Л.В.

Национальная академия статистики, учета и аудита

ПРАКТИЧЕСКАЯ СФЕРА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕТОДИКИ УЧЕТА КУРСОВЫХ РАЗНИЦ ПО МСФО

Аннотация

В статье исследована практическая сфера применения методики учета курсовых разниц в соответствии с международным стандартом бухгалтерского учета 21, который называется «Влияние изменений валютных курсов». Рассмотрены основные три момента применения международного стандарта бухгалтерского учета на практических ситуациях. В первом раскрыты практические нюансы в методике определения функциональной валюты предприятия. Во втором моменте раскрыты практические подходы к пересчету сделок в иностранной валюте в функциональную валюту. Третий момент содержит разъяснения пересчета в валюту представления отчетности.

Ключевые слова: функциональная валюта, валюта представления, курсовые разницы, валютные операции, иностранная валюта.

Shkulipa L.V.

National Academy of Statistics, Accounting and Auditing

PRACTICAL AREAS OF USING OF THE METHOD OF ACCOUNTING OF FOREIGN EXCHANGE RATE IN BY IFRS

Summary

In the article the practical scope of exchange rate changes accounting methods in accordance with International Accounting Standard 21, which is called «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates». The main three things the application of international accounting standards in practical situations. In the first moment the practical of the methodology to determine the functional currency of the company. The second moment revealed practical approaches to converting foreign currency transactions in the functional currency. The third moment contains explanations translation to presentation currency reporting.

Keywords: functional currency, presentation currency, translation differences, foreign exchange, foreign currency.

УДК 330.46

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ АНАЛІЗУ ОБСЯГІВ ПРОДАЖ ЗА СЕГМЕНТАМИ РИНКУ ТА СПОЖИВАЦЬКИХ ВПОДОБАНЬ

Штефан Б.М.

Тернопільський національний економічний університет

Розроблено модель інформаційної технології аналітичного забезпечення процесу оцінювання споживацьких вподобань з урахуванням динаміки ринкового попиту на продукт за сегментами ринку. Сформульовані вимоги до комп'ютерної системи, що реалізовує інформаційну технологію на основі моделювання бізнес-процесів; ідентифіковано математичне забезпечення на основі моделей аналізу часових рядів; розроблено концепцію інформаційного моделювання в рамках інформаційних систем управління підприємством. Побудовано ланцюги процесів для аналізу бізнес-процесів, в яких буде задіяна пропонується інформаційна технологія також визначені її функцій в цих процесах.

Ключові слова: модель, часові ряди, контекст-діаграма, прогноз, бізнес-модель, технологія.

Постановка проблеми. Загострення умов конкуренції на товарних ринках актуалізує для вітчизняних підприємств проблему використання сучасного інструментарію прийняття рішень в управлінні бізнесом. При цьому, час відведений на прийняття управлінських рішень невпинно скорочується, що потребує широкого використання новітніх інформаційних технологій для аналізу генерованих альтернатив та вибору

найкращої з них в умовах ризиковості і невизначеності. В даному контексті набувають нової актуальності питання пов'язані з використанням прогностичних моделей та процедур для оцінювання динаміки продаж товарів і послуг підприємства та аналізу споживацьких переваг.

Аналіз останніх публікацій. Проблематикою комп'ютерного та аналітичного забезпечення маркетингової діяльності підприємств та при-